# Què em costa de veritat?

Unitat 1 · Economia i Emprenedoria · 4t d'ESO

p.profedeeconomia

Nom i cognoms: Grup: Data:

**COM FUNCIONA AQUEST DOSSIER**

Es fa **en una sessió i de manera individual**. Cada part porta els minuts que hauries de dedicar-li: si te'n passes molt en una, no acabaràs. **No és un examen** i no hi ha respostes úniques: es corregeix el raonament, no l'encert. Escriu amb frases senceres —«sí» o «no» no és una resposta— i, si et bloqueges en una pregunta, deixa-la i torna-hi al final.

## 1. Ahir vas decidir tot el dia

5 MINUTS

Escriu **quatre coses que vas fer ahir** —el que siga: dormir fins tard, entrenar, mirar vídeos, ajudar a casa— i, al costat, què vas **deixar de fer** per fer-la.

| EL QUE VAIG FER | EL QUE VAIG DEIXAR DE FER PER FER-HO |
|---|---|
| | |
| | |
| | |
| | |

De les quatre, quina et va costar **més** de decidir? Per què?

## 2. Necessitat o desig?

8 MINUTS

**ABANS DE CONTESTAR**

Una **necessitat** és allò que, si et falta, et causa un problema real: menjar, salut, un lloc on viure, poder estudiar o relacionar-te amb la gent. Un **desig** és allò que t'agradaria tindre, però que si no ho tens no et passa res greu.
Compte: **la frontera es mou** segons l'època i el lloc. Fa trenta anys ningú necessitava connexió a internet i hui, sense ella, no pots ni fer els deures. Que la frontera es moga no vol dir que tot siga necessitat.

Marca cada element amb **N** (necessitat) o **D** (desig):

| | | | |
|---|---|---|---|
| Unes sabatilles de marca | N / D | Aigua potable a casa | N / D |
| Poder anar a l'institut | N / D | El videojoc que ix el mes que ve | N / D |
| Un cotxe propi | N / D | Roba d'abric a l'hivern | N / D |
| Anar al metge quan estàs malalt | N / D | Unes vacances a l'estranger | N / D |
| Una subscripció a una plataforma de sèries | N / D | Un lloc on dormir sota sostre | N / D |
| Un telèfon mòbil | N / D | Connexió a internet | N / D |

Tria **els dos que més t'ha costat classificar** i defensa la teua decisió. Ací és on es veu si has entés la idea.

## 3. Béns i serveis

7 MINUTS

**ABANS DE CONTESTAR**

Un **bé** és una cosa material: la pots tocar i, si vols, guardar-la. Un **servei** és una acció que algú fa per a tu; no la pots emmagatzemar ni revendre-la després.
Els béns es divideixen en **duradors** (serveixen per a molts usos: una bicicleta, un ordinador) i **no duradors** (es gasten de seguida: un entrepà, un tub de pasta de dents).

| ELEMENT | BÉ O SERVEI? | SI ÉS BÉ: DURADOR O NO DURADOR? |
|---|---|---|
| Una barra de pa | | |
| Un tall de cabell | | |
| Una bicicleta | | |
| El viatge en autobús a la ciutat més pròxima | | |
| Un telèfon mòbil | | |
| Una classe particular de matemàtiques | | |

Quan vas al cine, què compres exactament: un bé o un servei? I les crispetes? Explica la diferència entre les dues coses en una frase.

## 4. Seixanta euros i un dissabte

12 MINUTS

Tens **60 €** i **6 hores lliures** el dissabte. Aquestes són les teues opcions. **No pots passar-te de cap dels dos límits.**

| OPCIÓ | COSTA | OCUPA |
|---|---|---|
| Cine amb crispetes | 12 € | 3 h |
| Dinar fora amb els amics | 15 € | 2 h |
| Comprar-te una samarreta | 20 € | 1 h |
| Anar a la platja | 0 € | 3 h |
| Escapada a la ciutat més pròxima (tren i volta) | 18 € | 5 h |
| El videojoc que acaba d'eixir | 25 € | 1 h |
| Partit de l'equip del poble | 5 € | 2 h |
| Estudiar per al control de dilluns | 0 € | 2 h |
| Quedar-te a casa sense fer res | 0 € | 1 h |

**a)** Escriu la teua combinació i fes els dos totals.

| EL QUE TRIE | € | HORES |
|---|---|---|
| | | |
| | | |
| | | |
| TOTAL | | |

## 4 (continuació) INCLÒS EN ELS 12 MIN

**b)** Quina opció t'has quedat amb ganes de fer i has hagut de deixar fora? **Eixa és la que millor mesura el que t'ha costat la teua decisió.**

**c)** Què t'ha limitat més, **els diners o el temps**? Explica-ho.

**d)** Imagina que en lloc de 60 € en tingueres **200 €**, però continuares tenint només 6 hores. Canviaria la teua tria? Com?

## 5. El cost d'oportunitat, calculat 12 MINUTS

LA IDEA DE TOTA LA UNITAT

El **cost d'oportunitat** d'una decisió és **el valor del que deixes de fer** per prendre-la. No és el que pagues: és allò a què renuncies. Per això una cosa gratis pot eixir-te caríssima i una cosa de pagament pot valdre molt la pena.
**Exemple.** Tens 200 € estalviats. Si te'ls gastes en unes sabatilles, el cost d'oportunitat no són els 200 €: és **el que hauries fet amb ells** —el mòbil nou que volies, o tindre'ls guardats per a l'estiu. Si te'ls guardes, el cost d'oportunitat són les sabatilles.

Pensa en una **decisió de veritat que hages de prendre en els pròxims dies** i que tinga dues alternatives clares. Òmpli la taula sencera.

| | ALTERNATIVA A | ALTERNATIVA B |
|---|---|---|
| **En què consisteix** | | |
| **Què em costa en diners** | | |
| **Què em costa en temps** | | |
| **Què hi guanye** | | |
| **A què renuncie si trie aquesta** | | |

La meua decisió és **l'alternativa** ____, i la justifique així (tres línies, i han de parlar del que deixe arrere, no només del que guanye):

## 6. Qui decideix per tu? 8 MINUTS

En cada situació, digues **què és el que t'empeny a comprar** i **què faries per a decidir millor**. Una línia per a cada cosa.

**a)** Dues samarretes iguals: una posa 19,99 € i l'altra 20 €. La primera et sembla clarament més barata.

**b)** Entres al súper a per llet i està al fons del tot. Ixes amb llet, galetes i un refresc.

**c)** «Emporta't 3 i paga'n 2». Només en necessitaves un, però te'n portes tres.

**d)** Unes sabatilles de 90 € que pots pagar «en 4 vegades sense interessos, 22,50 € al mes». De sobte et semblen assequibles.

## 7. El vocabulari, amb les teues paraules 3 MINUTS

Sense copiar de cap lloc. Si no te'n recordes d'algun, deixa'l en blanc: el buit també informa.

| | |
|---|---|
| **Escassetat** | |
| **Recursos** | |
| **Necessitat** | |
| **Bé** | |
| **Servei** | |
| **Cost d'oportunitat** | |

## I per a acabar 2 MINUTS

Una frase: **què és el que més t'ha sorprés** de tot el que has escrit hui?

**Abans d'entregar, comprova que...**

☐ has posat el nom i el grup a la primera cara;
☐ a la part 4 els dos totals no passen de 60 € ni de 6 hores;
☐ a la part 5 has omplit **les dues** columnes, no només la que has triat;
☐ cap resposta és només «sí» o «no».